

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเรื่องการเปรียบเทียบทักษะของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 มีสาระที่สำคัญจะสรุปผล อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายคือ

1. เพื่อศึกษาทักษะของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

สมมุติฐานการวิจัย

1. ทักษะของครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีทักษะต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างกัน
2. ทักษะของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนที่แตกต่างกัน มีทักษะต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหาร โรงเรียนที่ไม่แตกต่างกัน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 จำนวน 516 คน ที่อยู่ในโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างได้กำหนดตามขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของกลุ่มตัวอย่างสำเร็จของเคร็งซี่และมอร์แกน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 234 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับทัศนคติของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนที่ตนเองปฏิบัติการสอนอยู่ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกเป็นระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการสอน ใช้แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของครูผู้สอนที่มีทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 จำแนกเป็นทักษะ 3 ด้าน คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธี แบบสอบถามมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scal) 5 ระดับ ซึ่งประกอบไปด้วยข้อกระทงทั้งหมด 57 ข้อ ซึ่ง ข้อมูลได้ปรับปรุงมาจาก เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาความสอดคล้องของเครื่องมือ แล้วนำคะแนนที่ได้หาค่า IOC จากนั้นก็นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คนเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตร สัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้กระทำด้วยตนเองโดยนำหนังสือขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ เพื่อไปขอความร่วมมือจากโรงเรียนในกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามและรับคืนด้วยตนเอง ซึ่งแบบสอบถามมีจำนวนทั้งหมด 234 ชุด และได้รับคืนทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การคำนวณหาค่าร้อยละ
2. การคำนวณหาค่าเฉลี่ย
3. การคำนวณหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
4. การทดสอบค่า t-test

สรุปผลการวิจัย

ทรงสนของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 ปรากฏผลดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 จำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 63.7 และระดับวุฒิการศึกษาตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 36.3

1.2 จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนพบว่ากลุ่มตัวอย่างมีประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.0 และประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 56.0

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอน เกี่ยวกับทรงสนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์เขต 3 พบว่าทรงสนของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในด้านความคิดรวบยอดด้านมนุษยสัมพันธ์และด้านเทคนิควิธีเมื่อพิจารณาโดยรวม มีทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) เมื่อพิจารณารายด้านทักษะด้าน ความคิดรวบยอดเป็นทักษะระดับสูงสุดที่เป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมาได้แก่ทักษะด้าน เทคนิควิธี ซึ่งเป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) ดังมีรายละเอียดของแต่ละทักษะดังนี้

2.1 ทักษะด้านความคิดรวบยอดพบว่าทรงสนของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน ในด้านความคิดรวบยอด เมื่อพิจารณาโดยรวมมีทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อทักษะข้อที่ 8 มีการปฏิบัติงานต่างๆ คำนี้ถึงประโยชน์ของโรงเรียนเป็นสำคัญเป็นทักษะอันดับสูงสุดที่เป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) รองลงมาได้แก่ทักษะข้อที่ 11 มีความสามารถที่จะปรับตัวและเรียนรู้วัฒนธรรมที่เกิดขึ้นใหม่และนำมาใช้ประโยชน์ซึ่งเป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ทักษะข้อที่ 2 รู้จักการคาดคะเนสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปได้อย่างชัดเจนเป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$)

2.2 ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์พบว่าทรงสนของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนใน ด้านมนุษยสัมพันธ์ เมื่อพิจารณาโดยรวมมีทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อทักษะข้อที่ 4 สร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในกลุ่มผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดีเป็นทักษะอันดับสูงสุดที่เป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.14$) รองลงมาได้แก่ทักษะข้อที่ 9 ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งเป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$)

ส่วนอันดับต่ำที่สุดได้แก่ทักษะข้อที่ 15 มีความสามารถในการรู้จักข่มใจระงับอารมณ์เมื่อโกรธหรือไม่พอใจเป็นทักษะอันดับมาก ($\bar{X} = 3.85$)

2.3 ทักษะด้านเทคนิควิธีพบว่าทรศนะของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในด้านเทคนิควิธี เมื่อพิจารณา โดยรวมมีทักษะระดับ มาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อทักษะข้อที่ 22 ติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอยู่ตลอดเวลา เป็นทักษะอันดับสูงสุดที่เป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) รองลงมาได้แก่ทักษะข้อที่ 11 มีการนิเทศภายในแก่ครูบรรจุนใหม่ให้เข้าใจในการทำงานซึ่งเป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) ส่วนอันดับต่ำสุดได้แก่ทักษะข้อที่ 3 มีการทำแผนงานในการทำงานงบประมาณการใช้จ่ายแต่ละครั้งอย่างรอบคอบเป็นทักษะระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะที่จำเป็นในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 จำแนกตามตัวแปร ได้ดังนี้

3.1 ทรศนะของครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน คือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปพบว่า ทรศนะของครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน คือ ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปมีความเห็นว่า ทักษะที่จำเป็นในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน รวมทั้งสามด้าน มีทรศนะที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านทักษะความคิดรวบยอด มีทรศนะไม่แตกต่างกัน ส่วนทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และ ด้านเทคนิควิธี มีทรศนะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ทรศนะของครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน คือ ประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไปพบว่า ทรศนะของครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอน แตกต่างกันคือ ประสบการณ์ในการสอนต่ำกว่า 5 ปี และประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป โดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายทักษะปรากฏว่า ทุกทักษะที่มีทรศนะไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับการเปรียบเทียบทรศนะของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้แยกจุดประสงค์ของการศึกษาเป็น 2 ประเด็นคือ การศึกษาทรศนะของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 และเปรียบเทียบทรศนะของครูผู้สอนในแต่ละทักษะ โดยพิจารณาภาพรวมและแยกพิจารณาตามระดับการศึกษา และ

ประสบการณ์ในการสอน จากผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวมความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อทักษะในการบริหารของผู้บริหารทั้ง 3 ทักษะ คือ ทักษะด้านความคิดรวบยอด ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ และทักษะด้านเทคนิควิธีอยู่ในระดับมากทุกทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของณรงค์ แยม ประดิษฐ์ (2540) สมบัติ โฆษิตวานิช (2542) กิติชัย รุจิมงคล (2544) ที่พบว่าผู้บริหารมีการใช้ทักษะในการบริหารทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารได้ใช้ทักษะในการบริหารด้าน ความคิดรวบยอดอยู่ในอันดับสูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนีย์ จิตรเนื่อง (2527) ที่พบว่า ทักษะด้านความคิดรวบยอด เป็นทักษะที่จำเป็นมากสำหรับผู้บริหาร แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ได้ใช้ทักษะในการบริหารโรงเรียน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากในปัจจุบัน โรงเรียนเอกชนมีการแข่งขันกันมากขึ้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องเร่งปรับปรุงและพัฒนาโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยการเข้ารับการศึกษาคู่ต่อเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการพัฒนา และมีประสบการณ์มากขึ้นสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้ในการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและจากผลการวิจัยที่พบว่าผู้บริหารมีการใช้ทักษะในด้านความคิดรวบยอดเป็นอันดับสูงสุดผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3 ส่วนใหญ่เป็นผู้บริหารระดับสูง ซึ่งต้องรับผิดชอบการบริหารงานขององค์กรโดยส่วนรวมเป็นผู้กำหนด นโยบายของการดำเนินงาน (สมภพ เจริญนุทต. 2542:11) ทั้งนี้เป็นเพราะผู้บริหาร โรงเรียนเอกชนเป็นเจ้าของกิจการ โดยส่วนตัวสามารถสั่งการและดำเนินการได้โดยการตัดสินใจของตนเองเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ได้ตั้งไว้ ผู้บริหารจึงบริหารงานโดยมองภาพรวมเป็นหลักในการดำเนินงาน ดังนั้นผู้บริหารจึงมีเวลาค่อนข้างน้อยในการลงมือปฏิบัติงานในส่วนย่อย

เมื่อพิจารณาในแต่ละทักษะพบว่าทักษะด้านความคิดรวบยอด ผู้บริหารมีการใช้ทักษะในเรื่อง การปฏิบัติงานต่าง ๆ โดยคำนึงถึงประโยชน์ของโรงเรียนเป็นสำคัญอยู่ในอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลิม รัชชนะกุล (2526) ซึ่งพบว่าคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมเสียดละไม่เห็นแก่ตัวเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว และงานวิจัยของ เพรสเซล (Pressel. 1986) พบว่าผู้บริหารทั่ว ๆ ไปจะต้องเห็นประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ผู้วิจัยมีความคิดว่าผู้บริหารโรงเรียนเอกชนซึ่งถือกันว่าเป็นกิจกรรมส่วนตัว ที่ผู้บริหารจำเป็นต้องพัฒนางานในทุก ๆ ด้านซึ่งงานในระบบโรงเรียนนั้นไม่สามารถดำเนินไปด้วยดีได้หากขาดความร่วมมือของบุคลากรในโรงเรียนผู้ปกครอง นักเรียนรวมไปถึงผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของโรงเรียน ดังนั้นในการบริหารโรงเรียนผู้บริหารจะต้องเห็นความสำคัญของส่วนรวมเป็นหลักในการบริหาร

เมื่อพิจารณาทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีการใช้ทักษะในด้านการสร้างบรรยากาศให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในกลุ่มผู้ร่วมงานได้เป็นอย่างดีเป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิระพันธ์ สวัสดิ์ (2538) พบว่าสมรรถภาพในการนำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งเทคนิคในการมีมนุษยสัมพันธ์ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพนั้น สุพัตรา สุภาพ (2540:82-83) คือการเอาใจเขามาใส่ใจเราเพื่อให้เกิดความชอบและศรัทธา รักใคร่ จงรักภักดี เต็มใจพอใจที่จะทำงานตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการดำเนินการต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรหลายฝ่ายให้ปฏิบัติร่วมกันด้วยความเต็มใจ แมกนุสัน (Magnuson, 1971) ได้วิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จพบว่าคุณลักษณะที่สำคัญของผู้จัดการจะต้องทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ให้ผู้ร่วมงานในการตัดสินใจมีเวลาให้กับผู้ร่วมงาน สนใจในบุคคลอื่น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าในการบริหารงานของโรงเรียนเอกชนซึ่งเป็นการดำเนินงานที่จะต้องให้ความร่วมมือของหลายฝ่ายไม่ว่าจะเป็นคณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน หรือส่วนที่เกี่ยวข้องประสานกับผู้บริหารจึงเห็นความสำคัญของการสร้างบรรยากาศในการทำงานเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในกลุ่มผู้ร่วมงานได้ดำเนินไปด้วยความเต็มใจเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ร่วมกันอย่างดีและเมื่อพิจารณาด้านเทคนิควิธี ผลการวิจัยพบว่าผู้บริหารมีการใช้ทักษะในด้านติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอยู่ตลอดเวลา เนื่องจากในวงการศึกษามีความเคลื่อนไหวอยู่ตลอดเวลา ผู้บริหารจึงควรที่จะมีการติดตามเหตุการณ์ที่แปรเปลี่ยนไปอย่างใกล้ชิด จึงจะทำให้การเป็นผู้นำในสังคมไทยได้รับการยกย่องและเชื่อถือจากผู้ร่วมงาน อีกทั้งยังเป็นข้อมูลในการตัดสินใจในการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง อุทัย หิรัญโต (2540:25) ได้สรุปลักษณะของผู้นำจะต้องมีสติปัญญาเหนือบุคคลอื่น ต้องมีความรู้ความสนใจในเรื่องต่าง ๆ รอบด้าน ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าผู้บริหารโรงเรียนเอกชนต้องมีภาระหน้าที่หลายประการในการดำเนินกิจกรรมทางการศึกษาดังนั้นในการดำเนินกิจกรรมจึงจำเป็นจะต้องทำให้มีข้อผิดพลาดน้อยที่สุด เพื่อมิให้เกิดความเบี่ยงเบนในการแก้ไขทั้งตัวผู้บริหารเองและบุคลากรในโรงเรียนด้วย และที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือผู้บริหารจะต้องมีความรู้ให้ทันต่อเหตุการณ์เพื่อให้คณะครูมีความเชื่อมั่นและศรัทธา ดังนั้นผู้บริหารจึงเห็นความสำคัญในการติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอยู่ตลอดเวลา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ควรพัฒนาผู้บริหารโรงเรียนให้มีทักษะทางการบริหารทั้ง 3 ด้านเพิ่มขึ้น เพื่อจะส่งผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. สภาพการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนเป็นสิ่งที่ต้องส่งเสริมให้ผู้บริหารปฏิบัติการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงควรให้มีการอบรมหรือศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

3. ผลจากการวิจัย ผู้บริหารควรมีการใช้ทักษะในด้านมนุษยสัมพันธ์เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในด้านสามารถแก้ไขปัญหาคัดแย้ง ของผู้ร่วมงานและรู้จักการใช้อารมณ์ ระวังอารมณ์เมื่อโกรธหรือไม่พอใจในด้านความคิดรวบยอดผู้บริหารควรมีทักษะในการรู้จักคาดคะเนสภาพการณ์ที่เปลี่ยนไปให้เกิดความชัดเจนเพื่อสร้างความมั่นใจและศรัทธาเกิดขึ้นกับผู้ใต้บังคับบัญชาสามารถที่จะทำงานได้อย่างต่อเนื่องในเรื่องของเทคนิควิธีผู้บริหารควรจะจัดหาวัสดุมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน และการบริหารได้อย่างเหมาะสมตามสภาพของโรงเรียนซึ่งข้อเสนอแนะเหล่านี้จะสามารถทำให้การบริหารงานดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพรวดเร็วยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาการดำเนินงานด้านการวัดผลประเมินผลของผู้บริหาร โรงเรียนเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

2. ควรศึกษาพฤติกรรมการบริหารงานของผู้บริหาร โรงเรียนในพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3

3. เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางการบริหารของโรงเรียนในพื้นที่การศึกษานครสวรรค์ เขต 3